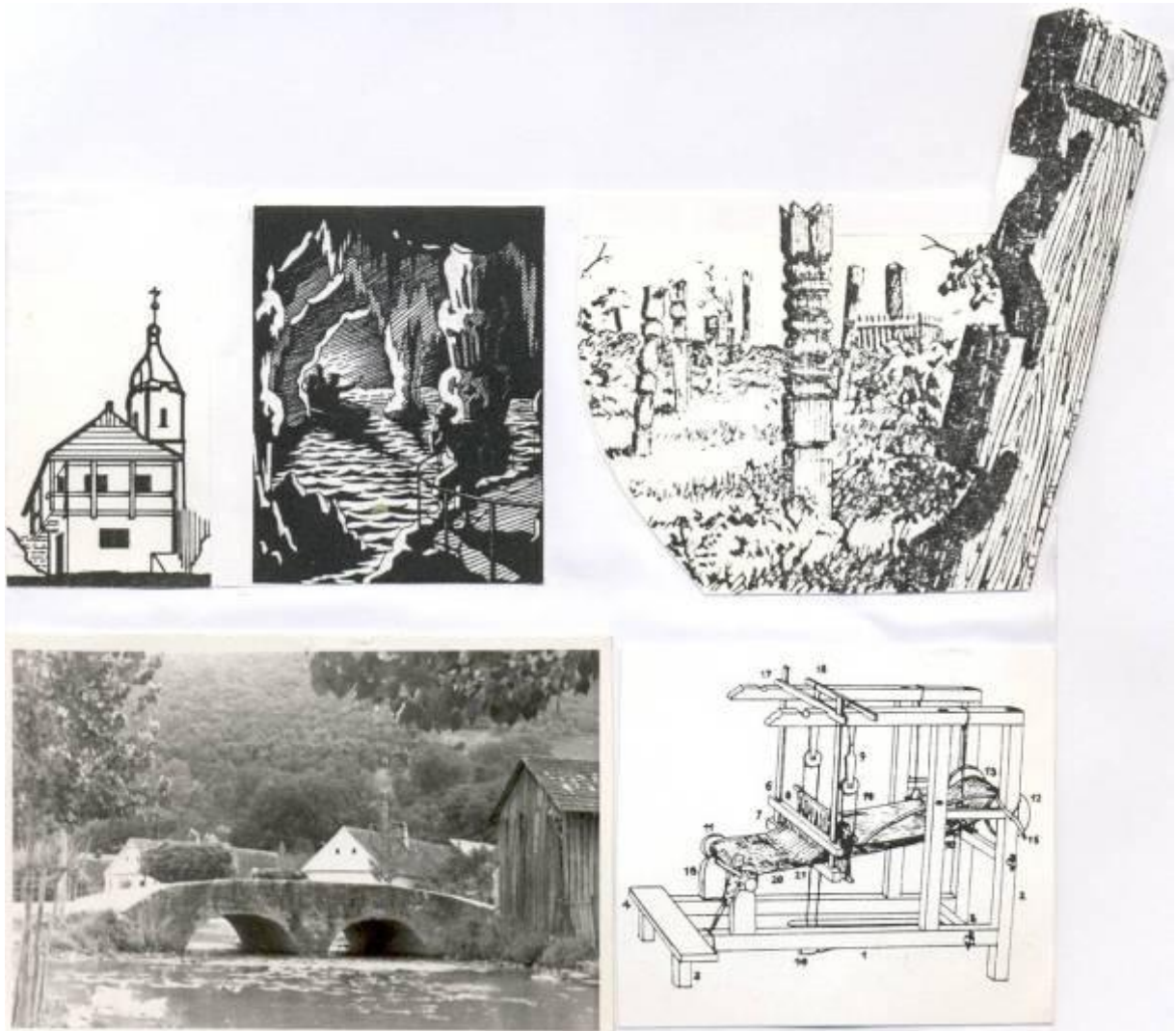

JÓSVAFŐI
HELYTÖRTÉNETI FÜZETEK

33. füzet, 2010

**JÓSVAFŐI
HELYTÖRTÉNETI FÜZETEK**

17. évfolyam 33. füzet
2010.

Felelős szerkesztő:
Szablyár Péter

Felelős kiadó:
Szablyár Péter
ügyvezető

Lektor: Szarka János

HU ISSN 1785-9956

Kiadja a **SZINLŐ Barlangi-vendégforgalmi Kft.**,
(Jósvafő, 3758 Dózsa György utca 3.)
a jósvafői tájház alapítója.
Ezen szám megjelenését **Házi Zoltán** és Családja önzetlen
támogatása tette lehetővé.

 postmaster@tajhaz-josvafo.t-online.hu
<http://www.museum.hu/josvafo/tajhaz>

Nyomdai munkák: **K-B Aktív Kft.** Gyorsnyomda és másolószolgálat,
Miskolc. Felelős vezető: Kása Béla

Jósvafő jövője – Jósvafő múltja

Tisztelt Olvasóim, Kedves Barátaim!

Makacs embernek tartanak, olykor én is magamat. Amikor a Hadtörténeti Múzeumtól kapott dokumentumokból kirajzolódtak előttem az 1849-es téli hadjárat Jósvafő-környéki eseményei, elhatároztam, hogy valami szerény emlékművet állítunk ezek megörökítésére. Szerettem volna, ha ez 2009-ben megvalósul, de az engedélyezés húzódott, majd egy olyan kitérő is közbejött, amely szerint a Kőhorgon kialakítandó kilátóhelyen helyezzük el ennek az eseménynek az emléktábláját. Ez a terv azonban egy kicsit grandiózusra sikerült, és nem kapott támogatást, így visszatértünk az eredeti helyszínre.

Az aggteleki kempingből átszállított kőtömbökből és földből emelt dombocska közepébe állított sziklatömbön a bódvaszilasi Koleszár Ferenc kivéste az emléktábla helyét, néhány hét múlva elkészült a tábla, és így még a fagyok beállta előtt elhelyezhettük azt a bronz Kossuth címerrel együtt. A Szőlőhegyről hozott szép, mosott kövekből elkészült a kis domb előtere, helyükre kerültek a koszorú tartók, majd az egészet egy zöld ponyvába csomagoltuk a 2011. február 12-i ünnepélyes leleplezésig.

Szeretném, ha ez a kis emlékmű végképp felszámolná az Aggtelek és Jósvafő közötti - időnként búvópatakszerűen előtűnő, rosszindulattal gerjesztett – ellentétek korszakát, hiszen ezt a két települést a világhírű Baradlán kívül nagyon sok minden köti össze; történelmi múltja, a karszti élet embert próbáló sajátosságai, családi kötelékek. Voltak korszakok, amikor megyehatár választotta el a két települést, volt amikor az erőszakos vidék-formáló politika közös tanácsa tette ellenszenvenné a kapcsolatot. Remélem mindez a múlté!

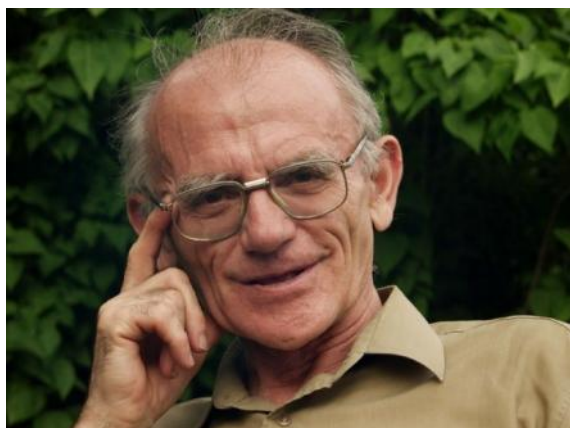
Most már csak két tervem vár megvalósításra, a tájházzal szemben egy ivókút, és a nagy terv: a rekonstruált kapahámoz felépülése a Törőfej völgyben. Drukkoljanak, hogy ezek se maradjanak álmok!

Jósvafő, 2010. decemberében

Szablyár Péter

Maucha László elhunyt

2010. november 9-én a káposztásmegyeri Szentháromság Plébánia templomában több száz résztvevő – közöttük egy népes jósvafői csoport – jelenlétében búcsúztunk az október 28-án 76 éves korában eltávozott Maucha Lászlótól. Munkatársai nevében Dr. Liebe Pál, barlangkutató társai, barátai nevében Dr. Sárvári István, a Magyar Karszt- és Barlangkutató Társulat nevében Dr. Leél Össy Szabolcs búcsúzott az elhunytól.

Maucha László, a Vass Imre-barlang felfedező csoportjának tagja, a Papp Ferenc Kutató-állomás hajdani vezetője (10 éven át), a VITUKI kutatója, Jósvafő díszpolgára a hazai barlangkutató meghatározó szaktekintélye volt.

1964-ben ismertem meg Maucha Lászlót. Mint a Szabó József Geológiai Technikum másodévet végzett hallgatója június 16-tól július 11-ig szakmai gyakorlatomat a Kutatóállomáson töltöttem Kürtös József iskolatársam társaságában. Maucha Laci mindvégig apró, de önállóan végezhető feladatokat adott számunkra. Lehetővé tette, hogy gyakran lejussunk a Vass Imre-barlangba, amelyre a barlangi távmérő hálózat gyakori meghibásodása napjában többször alkalmat adott.

Hozzájárult, hogy szabadidőmben barlangi túravezetőként is dolgozzam a Baradlában és a Béke-barlangban. Megkövetelte a kiadott feladatok pontos elvégzését. Gyakran tartott kiselőadásokat, ismertetve a házban folyó munkát.

Néhány nap után ránk bízta a meteorológiai észlelést, de részt vettünk az észlelt adatok feldolgozásában is. Mohón vettem rá magam a Kutatóállomás kis házi könyvtárára, ahol akkor számomra fantasztikus könyvekre, folyóiratokra bukkantam.

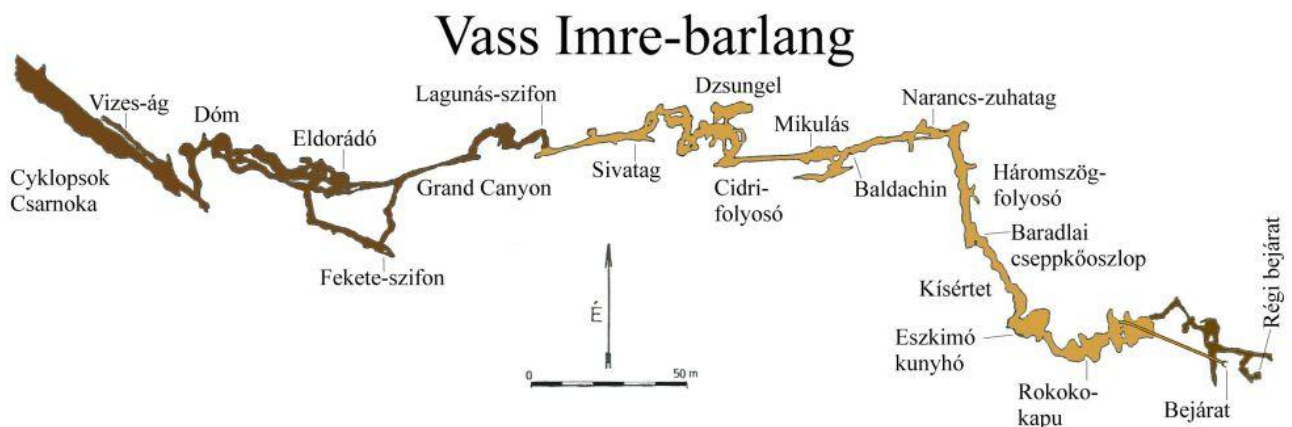
Jósvafői Helytörténeti Füzetek 33.

Akkori helyettesével, Kutas Tamással szabadidőnkben megépítettük a Kis-Tohonya forrás foglalását, ami több évtizedes fennállása alapján sikeresnek volt mondható, sajnos mára már elpusztult.

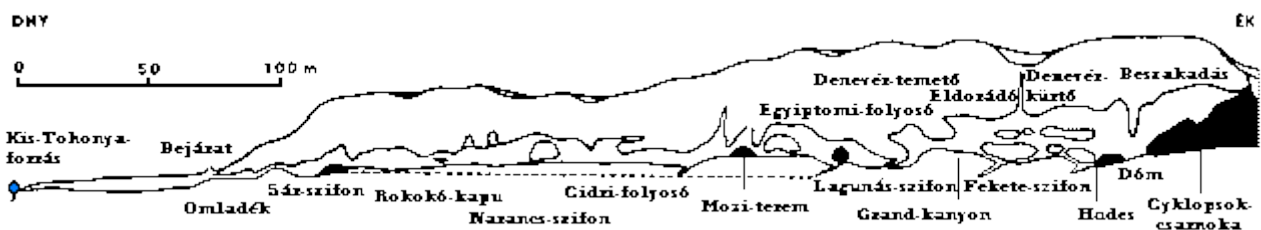
Lehetetlen feladatok elvégzésére is tudott mozgósítani. Amikor geológiai technikai osztálykirándulással Jósvafőn jártunk rávett minket, hogy 2 köbméter szárazon összekevert betont „fuvarozzunk be” zsákokban a Kossuth-barlang első bukógátjának építéséhez. A hevederekkel összefogott zsákokat a bejárat szakaszon lábunkra kötve húztuk, majd hátunkra véve vittük a csónakig.

Maucha László közvetlen, kicsit zárkózott ember volt, akivel hamar jó baráti viszonyt alakítottam ki. Legnagyobb dicséret volt, ha „Öcsikének” szólított (pedig akkor is már 190 cm-es voltam). Ő biztatott első szakcikkem megírására, amelynek lektorálását is vállalta, így jelenhetett meg a Szabó József-barlang leírása c. cikkem az MKBT Tájékoztatójában.

Azt, hogy életem szorosan összekötődött a barlangkutatással és Jósvafővel, jórészt Neki köszönhetem. Köszönöm Laci!

A Vass Imre-barlang alaprajza

A jósvafői Vass Imre-barlang vázlatos hossz-szelvénye (Maucha L. nyomán)

**Id. Görgey István: 1848 és 1849-ből – Élmények és benyomások.
Okiratok és ezek magyarázata – Tanulmányok és történelmi
kritika;**

(Budapest. Franklin Társulat, Magyar Irodalmi Intézet és Könyvnyomda 1885.)

„HUSZONNYOLCADIK FEJEZET (216-222. oldal)

Az ellenség meglepetése Szénnél (1849. február 13). – Sikere ki nem elégtő. –
Miért nem fogta el Görgey Arthur Schlicket?

Részlet:

„Február 10-én az ellenségnek lelegeje Szénbe és Szilasra jött; legutója pedig, mely 9-én Guyon előtt a kassai hegyen gyorsan visszahúzódott volt, a zöm után iparkodott Sepsziig. Azon estve lovagolt be Arthur bátyám zöme élén Kassára és találkozott Klapkával, és ekkor tudta meg csak az eddig előtte ismeretlen történeteket, melyek tudása nélkül helyesen nem intézkedhetett.

Február 11-én Schlick eleje, a Parrot-dandár – hogy a zöme szabad útat találjon – 11 órai menetet tőn, estélig már Józsa-főn s az aggteleki hegyen túl járt és Tornaljáig nyomult. A Fiedler-dandár aznap Sepsiből Józsa-főig és Aggtelekig, a Pergen dandár Petriig, a Krüger-dandár Szén, Perkupa és Varbózig hatolt; a hátvéd Deym-dandár Szilas, Komjáthy, Nádaska és Szent-András helységeiben laktanyázott. – E napon bátyámnak Guyon hadosztálya a szepességi úton Meczenzéfing, a Piller hadosztály a tornai úton Csécsig haladt....Emlékezetbe hozom, hogy csak az nap értesült bátyám arról, hogy Dembinszki visszaparancsolta Klapkát, és hogy ennél fogva ő, utóbbinak közreműködése nélkül kénytelen Schlick után operálni; és csak az nap késő este lőn az is világos bátyám előtt, hogy Schlick felhagyott a szepességi úttal, a Götz és Jablononszki bekebelezésével, s hogy e helyett a Bodvavölgyek tart.

Február 12, a mely napon Kmety-hadosztályunk oldalvédül még mindig a Szepességen, Weiszl csapatja még Eperjesen állott s a mi elődandárunk Cséácsról Sepsin, Tornán át még csak Szilasig nyomozható az ellenséget hátul. Schlick hadtestének előtt már 4/5 része túl volt a veszélyes helyzeten, a józsafői szoroson, az aggteleki hegyen: Parrot dandárja pedig már az nap reggel Tornaljától odább nyugatnak indulva a Sajó völgyét elhagyta; a Miskolcz felől elibe induló Dembinszkinék orra előtt keresztül vágott aztán a miskolcz-putnoki országúton és 13-án, a széni ütközet napján, a Rima völgyén is keresztül a rimaszombati útra; s ezen az úton 14-én már Osgyánon túl, nagydarócson és Keresztúron táborozott, Parrotnak közvetlen nyomában mindenütt a hadtest zöme.

Ezen kétségbevonhatatlan adatok alapján a szigorú történetíró majdan ki fogja mondani, hogy Schlicknek ily aránylag kevés veszteséggel történt elszabadulása körül Görgey Arthurt semmi mulasztás nem terheli.

Schlick oly pillanatban szánta el magát az elmenekülésre, a mikor még szabadon választhatott irányt, utat.

Az útvonal, melyen ő Kassáról Rimaszombat, Losonc felé épen még idejében elvonult, a legegyszerűsebbek egyike, csaknem egész egyirányú. Fő iránya egész egyenes.

Íly egyenes vonalon az nincs hatalmában egy 15-16,000-nyi hadtest vezérének, hogy 13-14,000-nyi jól vezetett és jókor kitérő ellenséget, hátulról nyomon követve, úgy lekössön, hogy megállásra, csata elfogadásra, vagy épen eldöntőre kényszerítse. Görgeynek sem volt ez hatalmában, - mikor Dembinszki Miskolcra Tornaljára derékszögben nem siet az ellenségnek elébe kerülni.....

...Ezért igazságtalan merőben Dembinszkinak, s az utána indultaknak vádaskodása akár Görgey, akár Piller ellen.

...tehát sietett volna hát Dembinszki február 8-kától kezdve mindhárom hadosztályával Tornaljára!

Ha oly erőltetett napimeneteket – jó országúton – tétet, minőket Schlick és Piller rossz mellék- és bércezi utakon tőnek: akkor ő már 9-én délben Tornalján lehet (ugyanannyi idő alatt tette meg tényleg Dembinszki ez utat február 12-én reggeltől 13-án délig). Már február 10-én délben – vagy nem bánom, akár 11-én – egész kényelemmel Aggteleken, Józsaforrás, a szorosnak birtokában lehet!...vagy Tornalja körül valamely más, előre jól kinézett állomásban, jóllakott és pihent csapatokkal fogadhatja szembe s oldalt Schlick előcsapatját,- mert ez (Parrot) 11-én még csak Szénből indult reggel, és csak este 6 órára érkezett Tornaljára, 11 órai hegymászástól kifáradt katonáival. – És ha Dembinszki e támadó vállalatáról Görgeyt Kassán biztosan és váltott lovakkal jókor értesíti: akkor biztosan számíthat vala Görgeynek legerélyesb közrehatására.....

...Schlicknek ily olcsó áron megmeneküléséért Dembinszki maga, egészen és egyedül felelős.”

Újabb adatok a jósvafői templom történetéhez

„Méltóságos, tisztelendő, tekintetes és nagyságos, tekintélyes és nemzetes, számunkra nagyon tiszteletre méltó urak!

Az ezen Torna vármegyébe kebelezett Jósvafő helység helyét hitvalláshoz csatlakozott, a romladozó imaházuk helyreállítása érdekében előbb címzett uraságaitokhoz folyamodó lakosainak az ügyében az elmúlt esztendő és hónap utolsó napján írott levelükre ezen királyi helytartótanács azon válasz megírását határozta el, hogy végeztessenek el egy, a maga útján ma ebben a tekintetben már utasítással ellátott egyházmegyei ember jelenlétében mindenre kiterjedő vizsgálatot arról, hogy milyen befogadóképességű és kiterjedésű az előbb mondott kérelmezők jelenlegi imaháza? Hány helyét hitvallást valló és azon imaházat látogató lélek számláltatik az előbb mondott helységben? Milyen és honnét szerzett, vagy még remélhetőleg megszerzendő, a kért építés felvállalásához szükséges pénzalappal vannak ellátva, vagy még ellátandók az említett kérelmezők? S végül, hogy a szomszédságban, nevezetesen milyen távolságra vannak ugyanazon vallásnak az imaházai? És az elvégzett vizsgálatot ne mulasszák el ide megküldeni. Kelt a Magyar Királyi Helytartótanács Pozsonyban, január havának 13. napján, az Úr 1774. esztendejében tartott üléséből.

Előbb címzett uraságaitoknak jóakarói, a szolgálatra legkészségesebb gróf Fekete György s. k. Skerlecz Ferenc s. k. Prezeker Mihály s. k.

Bonyodalmak egy pálinkafőző körül...

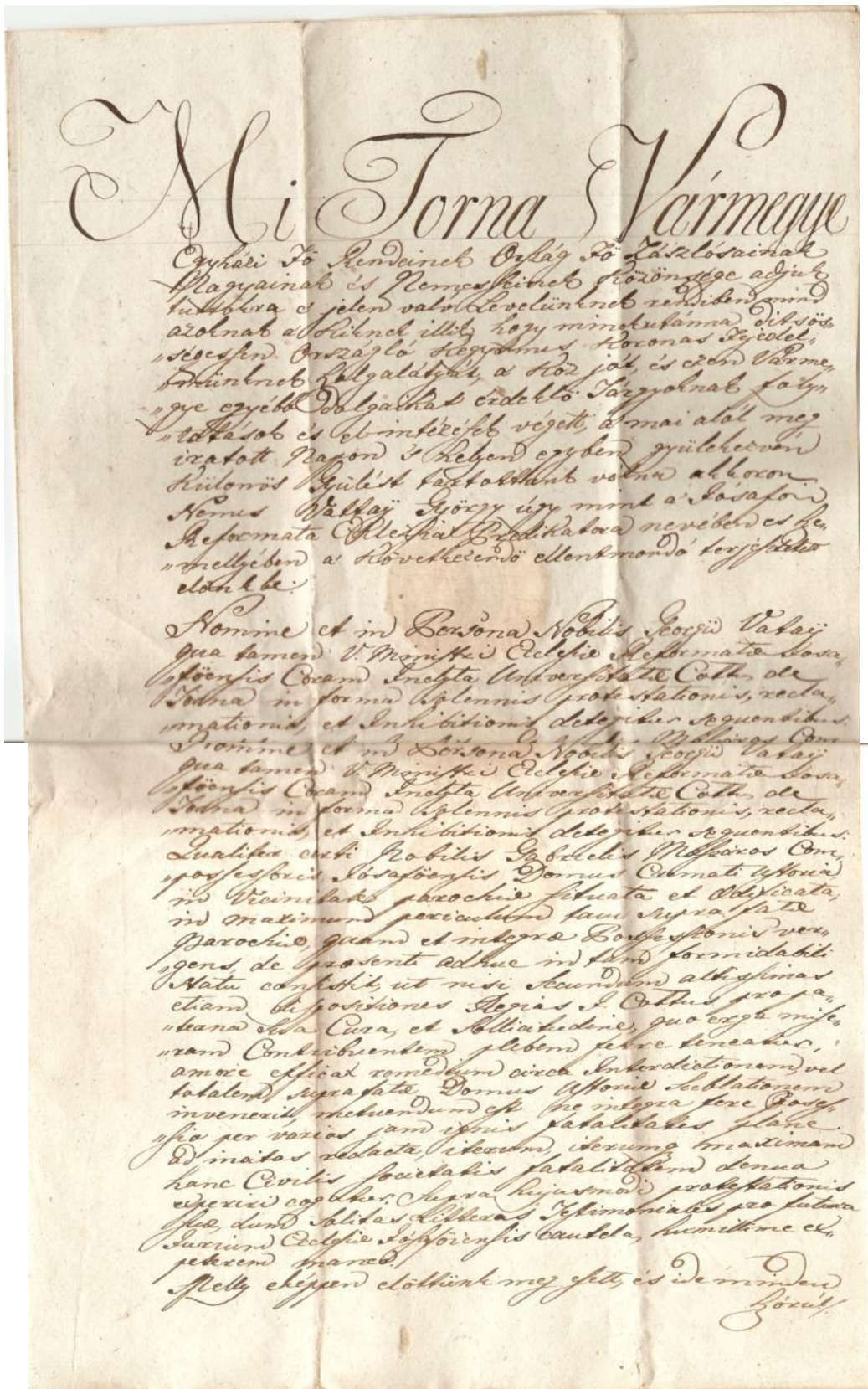
„Mi, Torna vármegye egyházi főrendeinek, orrszág fő zászlósainak, nagyainak és nemesseinek közönsége adjuk tudtokra ez jelen való levelünknek rendiben mindazoknak, a' kiknek illik, hogy minekutánna dicsősségesen országgló kegyelmes koronás fejedelmünknek szolgálatját, a' közjót és ezen vármegye egyéb dolgaikat érdeklő tárgyaknak folytatások és elintézések végett a' mai, alól megíratott napon 's helyen egyben gyülekezvén, különös gyűlést tartottunk volna, akkoron nemes Vattay György úgy, mint a' jósafői [!] reformata eklésia predikatora nevében és személyében a' következő ellentmondó terjesztett előnkbe:

„Nemes Vatay Györgynek, mint a jósafői [!] református egyház tisztelendő lelkészének a nevében és személyében Torna vármegye nemes közönsége előtt ünnepélyes protestáció, tiltakozás és tiltás formájában a következőkre tekintettel történik előterjesztés: hogy egy bizonyos nemesnek, Mészáros Gábornak, jósafői [!] közbirtokosnak a parókia szomszédságában elhelyezkedő és épített pálinkafőző háza igen nagy veszedelmére lévén mind a fent mondott parókiának, mind az egész helységnek is, még jelenleg is olyan szörnyűséges állapotban van, hogy ha csak a legmagasabb királyi rendelkezések szerint is a nemes vármegye az ő atyai gondoskodásának és gondviselésének, valamint a szeretetnek megfelelően, amellyel a szerencsétlen adófizető nép iránt viseltetni tartozik, találjon hathatós orvosságot a fent mondott pálinkafőző ház eltiltása vagy teljes megsemmisítése kapcsán, félni kell attól, hogy majdnem a teljes helység, amely a különféle tüzesetek által ismét és ismét egészen nagy sükségre jutván, újból megtapasztalni kényszerül a polgári közösségnek ezen legnagyobb veszedelmét. Miközben a legalázatosabban kérném az erről a tiltakozásomról a szokásos bizonyosságlevelet a jósafői [!] egyház jogainak a jövendőbeli védelme érdekében, maradok...”

Melly eképpen előttünk megesett és ide minden szórul-szóra, minden változás, hozzáadás vagy elhagyás nélkül beiktattott ellentmondásiból, az ellenmondó igazának fenntartására szolgálható bizonyosságul kiadtuk e jelen való, hiteles pecsétünkkel megerősített bizonyító levelünket, a' köz igazság azt hozván magával. Költ az ezernyolczszáztizenkilencedik esztendő Boldogasszony hava hetedik napján Jósafő [!] helységébe tartatott különös gyűlésből.

[...]tatott és felolvastatott a tisz-
[? Torna vár]megye hites aljegyzője
[...] Gedeon György által „

...és az eredeti irat néhány részlete

Adatok a jósvafői parókia építéstörténetéhez 1908-ból

„6.)

Nyukta

10794 azaz tízezer hétszáz kilencvennégy koronáról mely összeget a jósvafői lelkész lak és mellék épületeinek építése fejében hiány nélkül felvettem a vissza maradt háromszáz korona ovadék hiányával

908 VIII/20

Jósvafő

Mánik Sándor
építő m.”

6.)
Nyukta

10794 azaz tízezer hétszáz kilencvennégy koronáról mely összeget a jósvafői lelkész lak és mellék épületeinek építése fejében hiány nélkül felvettem a vissza maradt háromszáz korona ovadék hiányával

908 VIII/20

Jósvafő

Mánik Sándor
Építő m.

„A jósvafői református egyháznak készített szerződésen kívüli munkák árai

1 azaz	a méhes falainak és a két végén lévő kerítés falának munkadíja	150 Korona
2 ..	Ácsmunka díja	50 Korona
3 ..	Árnyékszék készítése és az emésztő gödör falazása cserép és szeg hozzáadással és egyszeri festéssel	65 Korona
4 ..	Az épület előtti kerítés falazása és a tetejének portlant cementtel való leöntése	55 Korona
5 ..	Bejárati kis kapu és nagy kapu készítése, tölgyfa oszlopok faragása, beállítása és felvasalása	40 Korona
6 ..	5 zsák portlant cement	24 Korona
7 ..	két fuvar az állomáson	7 Korona
8 ..	4 darab lámpa	3 Korona

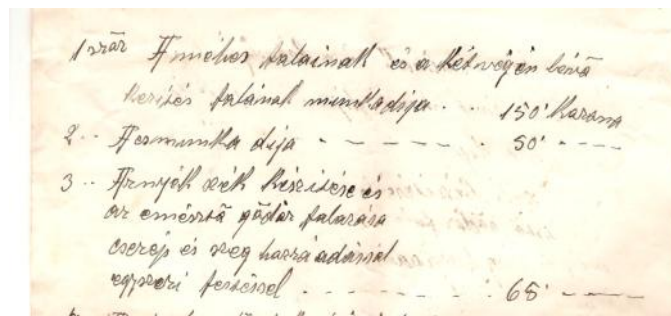
394 Korona

azaz háromszáz kilencvennégy Korona.

Ebből levonva a főépülethez hozott faragott tót faragási ára fejében egyszáz korona marad összesen kétszáz kilencven négy korona
908 VIII/20

Jósvafő

Mánik Sándor
építő m.”

Szelcepusztai mozaik

Szelcepuszta közigazgatásilag nem tartozik Jósvafőhöz, mégis a történelmi múlt, az elmúlt századok tájhasználatát Jósvafőhöz is kötik ezt a területet.

Megnyugtatóan még mindig nem tisztázott az a felvetés, amelyet Pesthy Frigyes 1864-ben közreadott összeírása tartalmaz Jósvafő vonatkozásában:

„Nem tudatott – azonban monda szerint a jelen fennálló Jósvafő község, mely szűk torkolatban a völgyben áll, hajdan a felette magaslatán létesző, úgynevezett „Szelce völgyön” volt a régibb de a mostani lakosok is azt onnét is gyanítják, mert az itt létező szántóföldeket művelvén gyakorta épület alapra és cserép edény darabokra s egyéb tárgyakra akadnak, mellyből következtethető hogy a községnek hajdanla ott kellett állnia – ezt bizonyítja ugyan a helyen fekvő egy emelkedett domb, melly mai napig is templom dombjának neveztetik, gyanítva ebből, hogy ott a község templomának kellett lenni, ezen község gyanítható hogy a vízhiány miatt vitetett az aljba – Jósvafő községnek egyébiránt vannak okmányai, mellyek tanúsítják hogy ez már az 1500^{ik} évben a mostani helyén létezett.”

A mai korszerű légi-régészeti módszerek, talajröntgen alkalmazása, esetleg hagyományos módszerekkel végzett ásatások (Templom dombon) végre tisztázhatnák ennek a különleges területnek a múltját.

Manapság a leggyorsabban az internet segítségével tájékozódhatunk.

A „Szelcepuszta” szót beütve számtalan adalékhoz jutunk, ezek közül mutatóba, csak kettőt (a szerző sajnos nem derül ki a hozzászólásból):

„Utána néztem egy kicsit a dolgoknak. A szelcepusztai vendégházat Andrassy Manó építtette, a birtok 1934-ben került az Államkincstárhoz, a vadászati jogot meg Horthyra szállt. Egyből 34-ben lekerítették egy-egy területet medvéskertnek és szarvasoknak. Két pár felnőtt medvét hoztak '35-ben, s számuk 43-ban meghaladta a húszat. A front közeledtével, 44 őszén kiengedték a medvéket, ivánék nehogy géppisztolyjal vadásszanak már medvére. Medvényomokat utoljára állítólag '89-ben találtak a környéken.”

Kevesen tudják, hogy a trianoni határokkal kapcsolatban nem csak Sopronban és a környező falvakban tartottak népszavazást a hovatartozásról, hanem máshol is. Az Ózd melletti Susán (a magyar lakosságú falu természetesen Magyarországot választotta) valamint Derenken. A XVIII. században lengyelekkel (gorálok)

betelepített Abaúj-Torna-i község egyetlen utcájának közepén húzták meg a határvonalat a térképrajzolók. Ezt követően a derenkiek dönthettek, hogy melyik országhoz szeretnének tartozni. Annak ellenére, hogy minden a Csehszlovákiához került Jabloncához kötötte őket, dacára szláv származásuknak, hűen az ezeréves lengyel-magyar barátsághoz Magyarországot választották. El is nyerték nem sokkal később "méltó büntetésüket", mert 1943-ban Horthy medvés-kertje miatt lebontották a községet. Legalább posztumusz megérdemelnék Sopron analógiájával a LEGHŰSÉGESEBB FALU címet. Meg egy kis emléktáblát.”

Szelcepuszta mítoszát az elmúlt 60 esztendő csak tovább táplálta. Beszéltek is róla, meg nem is. Önálló írásmű nem jelent meg róla, de az útikönyvek, turista kalauzok – az aktuális politikai elvárásoknak megfelelően – szüksézávan ugyan, de szót ejtettek erről a különleges helyről, általában Derenk község tragikus sorsának árnyékában.

Dr Jakucs László: Aggteleki Karsztvidék c. 1975-ben megjelent útikönyvében ezt olvashatjuk (SPORT Kiadó, Budapest; 315. oldal):

„Ezt a vidéket a felszabadulás előtt a turisták elől a legszigorúbban elzárták, mivel az ország akkori urainak kedvelt vadászterülete volt. Óriási költséggel még medvecsaládokat is telepítettek ide. Azt remélték, hogy azok elszaporodnak, és még változatosabbá teszik a vadászatot. A felszabadulás a régi urakkal együtt a tilalmi táblákat is elsöpörte, és a természetbarátok az orsz. K túrát járva már akadálytalanul gyönyörködhetnek ebben a csodálatos vidékben.”

„Utunk erdészeti épületek, műhelyek és munkásszállások közt elhaladva az erdőszélen emelkedő vadászkastélyhoz vezet. A környező hatalmas erdőségek a két világháború között a kormányzó vadászterületét alkották, aki gyakran kereste fel ezt a vadászkastélyt külföldi vendégeivel.”

„A mai Szelcepuszta helyén az Árpád-korban királyi szolgálonépek vasműves központja volt. Egy évezreddel ezelőtt élt kovácsok, vagy ahogy akkor hívták őket, vasverők emlékét őrizték meg a környező hegyoldalak és völgyek nevei: Verő-oldal, Verő-tető, Patkós-oldal, Patkós völgy elnevezéseket olvashatjuk a térképeken, de megtaláljuk a közelben a Bánya-oldalt is. A középkori vasművesek kézzelfogható nyomai a Szelce-völgyben szántás közben felszínre bukkanó kohósalak-maradványok is.”

A Jósvafőn legismertebb – Szelcepusztával kapcsolatos – történetet **Bak Albert** interpretációjában Magyar Zoltán: Torna megyei népmondák (Osiris Kiadó, Budapest 2001) c. könyvében olvashatjuk:

„Hát itten más olyan esemény nem vót, mint a harmincas évekbe, hogy Horthy Miklós járt itt annak idején. Na azt a részét elbeszélem! Horthy Miklós Szelcepuszta területén az ő kénye-kedvére egy vadaskertet kialakított,

elkészítették és medvéskertet létesítettek. És erre időközönként járt ki vadászni. Egy alkalommal meglátogatta az aggteleki cseppkőbarlangot is. S abba az időbe Szelcepuszta felé ez a műút még nem volt kiépülve, az ott erdei kietlen, kegyetlen út vót, amit az akkori fuvarozó emberek használtak, ott fuvarozták a fát. S ott nem lehetett azt úgy megközelíteni. Hát Horthy erre jött fel Jósvafőnek, itt leszállt az ő szállító járművéről, gépkocsiról. Innen neki gyalog kellett elindulni Szelcepuszta felé, ami ide hat kilométer. Az őszi ködös, sáros időben. És abban az időben egy idős bácsi a feleségével jött haza, trágyát szórtak a földre, ugye. És az akkori erdészvezető, egy mérnök úr, amit nagyságos mérnök úrnak tituláltak, úgy kellett szólítani az itteni lakosságnak, az ismerte ezt a bácsit. Megállította, azt mondta:

- Lajos bátyám – Deli Lajosnak hívták – Lajos bátyám, nem lenne szíves felvinni minket a Szelcepusztára? Horthynak egy deputációs kísérete.
- Hát – aszongya – hova tegyem ezt az öregasszonyt? – hát ugye Jósvafőre mentek, körülbelül egy kilométerre vót a községtől – Gyalog menjen haza? mondja az öreg bácsi.
- Hazamegyek én már gyalog is. Vidd föl az urakat! – azt mondja.

No kérem szépen, azon a trágyás szekéren semmi más nem vót, egy ülés deszka, ahol a kocsis ült meg az ő felesége. Erre azt mondja az öreg bácsi:

- A nagyságos mérnök úr tessék ide mellém ülni a deszkára, a többi tekintetes urak tessenek oda hátraülni a derékra, a szekélderékra!

Hát ugye semmi más ülőeszköz nem vót. Persze hogy a mérnök úr a Horthyt ültette a kényelmesebb helyre, az ülődeszkára, a többiek meg aztán ahová fértek a szekéren. Felmentek ezen a hosszú, hat kilométeres úton. Mikor megérkeztek, azt mondja a Horthy, mikor leszálltak:

- Na bátyám, tudja-e hogy kit szállított?
- Hát tudom – aszongya -, az urakat. Az urakat szállítottam.

Hát abba az időbe, a harmincas évekbe az ötpengős érmének a címerjén Horthynak az arcképe vót rajta.

- Na azt szállította, akinek az arcképe van ezen az ötpengősön!

Az ötpengős az jó pénz is vót abban az időben, summás pénz vót. Ez vót a fuvar neki. No meg közbe még beszédbe is elegyedtek, a végén aztán kiderült, hogy még egyforma idősek voltak Horthyval, így történt ez a fuvar. Ennyit tudok Horthynak erről a legendájáról. De ez valóság, nem hogy legenda, ez valóban megtörtént.”

A Kossuth Könyvkiadó 1965-ben jelentette meg **Szüts László**: A kormányzó úr medvéi c. könyvecskét. Derenk felszámolását, lakosságának kitelepítését regényes formában feldolgozó, osztályharcos megközelítésű könyv fülszövegét idézzük most:

„Kevesen tudják ma már – hiszen Horthy kabinetirodája az eset megtörténtekeor is igyekezett titokban tartani – hogy a borsodi hegyvidéken a kormányzó úr parancsára a negyvenes évek elején egy kis falut elnyelt az erdő. A lakosságot szélnek eresztették, a parasztportákat munkaszolgálatosokkal földig romboltatták, s még tartott a kitelepítés, amikor a koronauradalom már ültetni kezdte a csemetéket a falu helyén, hogy a kialakuló hatalmas vadászparadicsomban medvéket is tarthassanak, és a kormányzó úr esetleg királyokat is meghívhasson egy-egy nagy vadászatra.

E történelmi háttér előtt bontakozott ki Szüts László kisregényében Lestyánné tragédiája, amely végül is a falu tragédiájának szimbólumává válik. Horthy kabinetirodája persze egy mindenre kapható, korrupt ügyvédecskére bízta a falu felszámolását, hogy a főkolomposok, nem is a haszonélvezők, hanem csupán a passziózó urak, élükön Horthy Miklós kormányzó úr őfőméltóságával, a háttérben maradhasson.

Ám egy falut még az „úri bitangság” sem tudott egykönnyen eltüntetni. Vilcsek ügyvéd embereken, életeken, családokon gázol át, hogy megbízói kedvében járjon. Az ő áldozata lesz Lestyánné is, akit szinte megtébolyít a megaláztatás, családjának és falujának elvesztése. És ma is áll még a ház, amelyben az asszony haláláig, mindvégig kitartott, még akkor is, amikor már a romokat is benőtte a bozót.”

Szederjei Ákos erdőmérnök a „Gyökerek és lombok” (Országos Erdészeti Egyesület, 2003., szerk.: Pápai Gábor; 263. oldal) című kötetben így emlékszik vissza szelcei tartózkodására:

„De Kállay (a miniszterelnök Szerk.) elérte, hogy mielőtt az oroszok bejöttek, azelőtt már elhelyeztek Szinbe. Mégpedig úgy helyeztek oda, hogy Szzinbe nem sikerült Nemeskérynek a medve-betelepítés. Kiváló vadász volt, aki rengeteg telepítést végzett Magyarországon. Muflont telepített, bölényt telepített. De nem sikerült a medve-telepítés, ugyanis olyan medvéket hoztak oda, amelyek már voltak állatkertben vagy cirkuszban, és az emberektől nem féltek. Ezeket a medvéket nem lehetett kiereszteni, mert nekimentek az ottani lakosságnak, és sokszor kitörtek e bekerített területről, és nagyon sok kárt csináltak Szin környékén. Betörtek a falvakba, bementek a méhesbe, vagy pedig a disznóiban megölték a disznót. Úgyhogy odahelyeztek, hogy csináljak valamit a

medvékkel, hogy rendszabályozzuk meg. Megbeszéltük a Nemeskéryvel, hogy a szaporulatot fogjuk kiengedni, őket már nem ketrecben neveljük, hanem kint az erdőn, és amikor már önállósítani tudják magukat, akkor a mezőségre telepítjük ki őket. Gyümölcsből kezdve makkot, mindent fogunk nekik adni, és rászoktatjuk a természetes életre, és így nagyszerűen sikerült a medvetelepítés. Ha a háború nem jön közbe, Szinben gyönyörű, nagy állomány lett volna. Akkor ugyanis a Felvidék visszacsatolódt Magyarországhoz, és akkor az egész vadászterület ide került.”

A 2001-ben a pécsi Krónika Kiadó kiadásában megjelent „Millenniumi Vadászati Almanach” című kötet „Érdekességek és valóság” című fejezetében, melyet Báthori Gábor írt, a következőket olvashatjuk:

„A vadaskert

A szini területen már annak megvásárlása évében, 1934-ben vadaskert létesítésébe fogtak. Az erdőgondnok akkor Bisztrika Géza erdőmérnök volt, aki Smalkó József erdőőr, hivatásos vadász segítségével irányította a munkákat. Két, egyenként tíz hektáros területet kerítettek be, az egyiket Szelcepuszta felett a Sárog-kertben a medvék (a legendákban Sárogné kertjének mondják, aki boszorkány volt, képes arra, hogy férfiakat megrontson), a másikat a Köpüs kút környékén a szarvasok számára, alig másfél kilométerre az előzőtől kelet felé, mintegy négy kilométerre Derenktől. A Sárog-kert a Ménes-patak forrásánál van, ahol a patak szurdokszerű kis völgyben folyik, meredek oldalakkal, sziklával. A völgy felett a Lizina forrásnál kis platón volt a kert vége. Innen már alig 500 m az országhatár. Az erdő tölgyes, bükkös, fenyvesekkel tarkítva amely a határ felé szálbükkösben folytatódott a 30-as években. A határ túloldalán Szádalmás község (Silická Jablonica) amely már az Aggteleki karszthegységhez csatlakozó Silicei fennsíkban fekszik, alig több mint 10 km-re Krasznahorkától. A medvéskertnek kiválasztott terület nagy erdőtömb háborítatlan közepében, forrásaival, kristálytisztán csörgedező patakjával, medvegaurnak kiválóan alkalmas sziklahasadékaival, jó makktermő tölgyerdejével arra vall, hogy akik létesítették, jól ismerték a medve életmódját, szokásait és talán még emlékeztek az I. világháborút megelőzően itt rendezett vadászatokra. A több kilométer hosszú, legalább 2,5 méter magas kerítést faoszlopokra feszített, különlegesen erős kettős acéldrót hálóból készítették. Szabados Istvánné (sz:1919) Terike néni, volt derenki lakos mesélte, hogy a kerítést a derenkiek és szögligetiek építették. A férfiak ásták le az oszlopokat, ami a sziklás talajban nem volt könnyű, a lányok, asszonyok pedig a mélyen leásott dróthálót visszahajtva arra nagy köveket raktak, majd erősen ledöngölték földdel. Ennek ellenére megtörtént, hogy az etetésre szánt, kívülről a kerítés mellé készített lóhúst a medve a kerítés alatt behúzta. Az 1935/36. évi fakitermelési tervben a következő olvasható:

„a 43 A,B,C erdőrésztben (a Ménes völgy jobb oldala) a medve kerítés mellett gyéríteni nem kell.”

A kerítés ekkor tehát már megvolt. A kerítés elkészültével 1935-ben történt a medvék telepítése, két pár kifejlett medvét hoztak, valószínűleg Lengyelországból. A még élő helybeliek emlékeznek arra, hogy a medvék nagy ládákból érkeztek a szini állomásra, ahonnan az erdészet öszvér fogatai hozták fel őket a medvéskertbe. A falusiak a mackóknak csodájára jártak, hiszen jó húsz éve már nem volt medve arrafelé. A kerítésbe zárt medvék nevére is emlékeznek, a nagyobbik hímet Kázmérnak, párját Jázminnak hívták. A másik nőstény a Boba volt.

A medvéket állandó személyzet gondozta, etette meghatározott időben. A kertnek két kapuja volt, észak és dél felé. A medvéket terménnyel, zabbal, kukoricával etették, de bőven kaptak gyümölcsöt is, hiszen a szűk, bekerített helyen nem sokat találhattak. Időszakosan lóhúst is kaptak, az öreg, beteg vagy sérült, lába törött jószágokat olcsón meg lehetett vásárolni. A kedvező élőhely és a jó bánásmód következtében a medvék néhány év alatt szépen elszaporodtak, a háború idején, 1943-44-ben számuk meghaladta a húsz darabot.

Szederjei Ákos írta, hogy „a szini telep medvéi az első időkben szoktató-kertben voltak.” Bubenkó János (sz: 1914) szögligeti lakos úgy emlékszik, hogy a medvéket korábban, 1934-ben hozták, és amelyik már itt született, később kiengedték, úgy hogy megjelentek a környező falvakban is, például Varbócon és Tornakápolnán is. Tény, hogy időnként a medvék kiszöktek a kertből. Szederjei Ákos írja, hogy egyik alkalommal a közeli falu (Szögliget) szilváskertjébe ment az egyik medve. A falu lakói nagyon haragudtak rá, mert előző nap is ott járt. Mikor észrevették a szilvafán trónoló mackót, a legények körülállták a fát. Egymást bátorítva vasvillával szuronyt szegezve álltak a fa körül. A medve ijedten pislogott, de a fáról semmi hajlandóságot nem mutatott a leszállásra. Először kövel dobálták, majd hosszú póznával kezdték szurkálni, eredménytelenül. Végül a pózna végére kötött égő fáklyával sütögették, mire a medve hirtelen leereszkedett. A legények szétfutottak, de a medve is elmenekült, nem támadott.

Szomorúbb véget ért, legalább is a medvék számára az a kaland, amelyik Szögligeten esett meg 1943 vagy 44-ben. Két fiatal medve világos nappal jött le a faluba és a méhkaptárokat dézsmálta, természetesen úgy, hogy felborították azokat. A kiszabadult méhekkal a medvék nem sokat törődtek, de a megvadult méhraj az emberekre veszélyes volt. Végül egy bányamérnök, akinek volt puskája, kénytelen volt lelőni a két medvét.

Ezek az esetek bizonyítják, hogy az emberhez szokott medvék nem féltek betörni a falvakba, igaz, hogy nem is voltak agresszívek... A 9 év alatt, amíg a

medvéskert működött a helybéliek emlékezete szerint 3-4 ilyen eset történt. A medvés- és szarvaskert létesítésekor az volt szándék, hogy a néhány évig szoktatókerben tartott vadak részére nagy, több százhektáros vadaskertet hoztak létre. Erre azonban nem került sor, hiszen a felvidéket 1938-ban, a Kárpátalját és Erdélyt 1939-ben Magyarországhoz csatolták, megnyílt a medvevadászat lehetősége a kormányzó számára az ottani állami területeken. Gyertyánligeten például, ahol lőtt is egy nagy medvét 1941-ben.

Nemeskéri Kiss Géza 1940-ben megjelent cikkében írja:

„a m. kir. Koronauradalom Színi erdejében az uradalom megvásárlásakor, mintegy tíz évvel ezelőtt az ott honos néhány darab fővadhoz telepítettem Gödöllőről mintegy huszonöt darab, kiválasztottan első rendű tenyész anyagot képező fővadat. Ezen a területen tíz évig teljes kíméletet gyakoroltunk.” A kímélet a medvékre ugyanúgy vonatkozott.

Horthy Miklós, aki szárnysegéd korában Ferenc József mellett ismerte meg az udvari vadászatnak a császár által megkövetelt rendjét, maga is azon elvek szerint vadászott. Jó golyólövő volt, egyáltalán nem kapzsi vadász.

A személyzettől azonban szigorúan megkövetelte a rendet. Trófeáit rendre bemutatta a Nemzeti Vadászati Védegylet évente megrendezett trófeakiállításain. Az 1935 és 43 között nyolc alkalommal megrendezett kiállításokon (1936-ban nem volt kiállítás) 3 db arany, 9 db ezüst és 15 bronzérmes szarvasagancsot mutatott be, mind Gödöllőről. Az 1943. évi kiállítás szenzációja volt a Szinben lőtt hatalmas medve bőre, amely aranyérmét kapott. Míg Gödöllőn Horthy Miklós havonta megfordult vadászni, a szarvasbögést pedig általában ott töltötte, Szinben évente 3-4 alkalommal járt.....

....Mindössze egyetlen medve elejtéséről rendelkezünk adattal. A Nimród Vadászlap adja hírül: Kormányzó Urunk Őfőméltósága 1942. november 25-én egy feltörve 212 kilós vadkant, november 27-én pedig Szinben (Trianoni Magyarország területén) egy óriási kanmedvét ejtett el. A medve hossza orrától a farkcsíkja végéig 265 cm, súlya a MÁV hivatalos mérlegjegye szerint 317,5 kg. A vadászatot részt vett a Kormányzó úr menyje, özv. Horthy Istvánné is, aki könyvében (Becsület és kötelesség) így emlékszik: szeptember folyamán Miklós papa elment vadászni Szinbe, és kérte, hogy kísérem el. Élveztem az erdőt, ezt a gyönyörű vidéket, de amikor megláttunk egy szép, hatalmas medvét és Miklóspapa lelőtte, nagyon fájt a szívem érte. ....

...A medvéskert medvéit 1944-ben a front közeledtével szétengedték. Nyomukat 1950-ben még látták. Később, 1972-ben, majd 1989-ben is találtak medve nyomokat, az utóbbit meg is lőtték. A területen ezután nem észlelték a

Jósvafői Helytörténeti Füzetek 33.

---

medve jelenlétét. Szlovákiában a Szepesi hegyekben ma is él, és korlátozott számban vadászható is a medve.

A színi vadászterület ma is jó adottságokkal és értékes vadállománnyal rendelkezik. A területet a vaddisznók jó genetikai adottságai miatt különleges rendeltetésű területté nyilvánították.

A terület legerősebb vadkanagyarai közül az első az 1941. évi trófeakiállításon mutatták be, ott 150,4 pontot kapott, lőtte dr. Saád Ferenc miskolci orvos, Szádalmáson. Ez az agyar az 1971. évi budapesti világkiállításon 128,80 IP-t ért el.

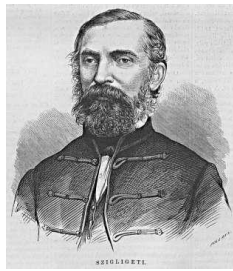
Ugyancsak a kiállításon volt látható a dr. Scholcz Róbert által 1971-ben Szelcepusztán lőtt 120,85 IP-os kan. Az 1995. november 4-én a Szin-Szelce völgyben elejtett vadkan 28,15 cm hosszú nagyagyarával, 144,9 nemzetközi ponttal 1995-2001 között magyar rekord volt. A kan súlya zsigerelve 164 kg volt, elejtője Bán Csaba budapesti vendégvadász. Jelenleg a magyar ranglista második helyén áll.”

Néhány Jósvafő környéki medve-fotó Vásárhelyi (Porumba) Jenő – Jósvafő II. világháború előtti jegyzője – gyűjteményéből

Egy „szökött” medve.....és a Kormányzó a Baradla bejáratánál

Színház-történeti érdekesség
Szigligeti Ede: Aggteleki barlang című darabja 1851-ből

Szigligeti Ede (1814 – 1878)

A jósvafői színjátszó-kör néhány évvel ezelőtt alkalmas darabot keresett nyári előadásához. Ekkor bukkantunk Szigligeti Ede 1851-ben (tehát két évvel a Szabadságharc bukása után – írt darabjára az Országos Széchenyi Könyvtár Színház-történeti Gyűjteményében.

A darabot végül – hossza, nehézkes stílusa, sok szereplője miatt – nem adtuk elő, de talán érdekes lenne egyszer a barlangban játszódó – kissé horrorisztikus – részt a barlang Hangverseny termében bemutatni.

A darab kéziratos formában fennmaradt másolatából idézünk fel néhány érdekes részletet. A címoldalon a következők olvashatók:

„374. szám

beadatott: február 19én 1851.

Cs.kir.Rendőrigazg: vizsgálatra adatott
Szf. Aprilis 5. 1851 olvashatatlan aláírás

Az aggteleki barlang

Eredeti népszínmű 2. szakaszban

Írta: Szigligeti 1851.

Elfogadván a nemz. Színház Igazgatóságához utasítatik.

Kelt Pesten a drámabíráló bizottmánynak
f. 1851dik év marc. 7kén tartott üléséből.
Obernikp Károly jegyző.”

A bevezető oldalakról megismerhetjük a szereplőket és azt is, hogy a harmadik felvonás játszódik a barlangban.

I^{só} szakasz: „A koldus család” személyei

Gróf Romhalminé, özvegy
Manfréd, fia
Vámosi, udvarbíró
Antal, Laci, fiai
Tillinkó, iparlovag
Kondor, rector
Tóbiás, koldus
Márta, neje
Rózsa, Nina, koldus gyermekek
Inas
Első, második őrszellem
Javult, Rossz szellem
Vendég ifjak, Inasok, Szelleme

Történik az aggteleki barlangban, és onnan nem messze a grófi kastélyban.

II^{ik} szak: „Tíz év után” 3. felvonásban.

Gróf Romhalminé, Manfréd, Vilma, neje, Várnoki, Antal, Laczi, Tillinkó, Kondor, Nina, Kadaris Tóbiás, vendéglős; Rózi, leánya; Nagyné asszonyság, Krampli, uzsorás; Irnok, Egy úr; Grófné komornája; Laczi inasa, Antal inasa, Vendégek, Árverező népség, Dobos, Zenészek, Hordászok, Pinczerek, Színészek.

Történik tíz évvel utóbb, az első két felvonás Pesten, a harmadik az aggteleki barlangban, s a grófi kastélyban.”

Amikor még 705-en éltek Jósvafőn

Az Országos Széchenyi Könyvtár olvasótermében bukkantam arra az 1863-ban kiadott helységnévtárra, amelyben Jósvafőről az alábbi adatokat találtam:

„Magyarország helynévtára. A különféle kormányzati ágak szerinti beosztás kimutatásával mint az 1863. év elején fennállott.

Legújabb hivatalos adatok nyomán összeállították és kiadták B.-R.-A.-P. Pest, 1863. Nyomatott Emich Gusztáv, magy. akad. nyomdásznál.
396. oldal

Jósvafő:

Torna vármegye, Alsó járás, **lélekszám** 705, divatozó nyelvek magyar;

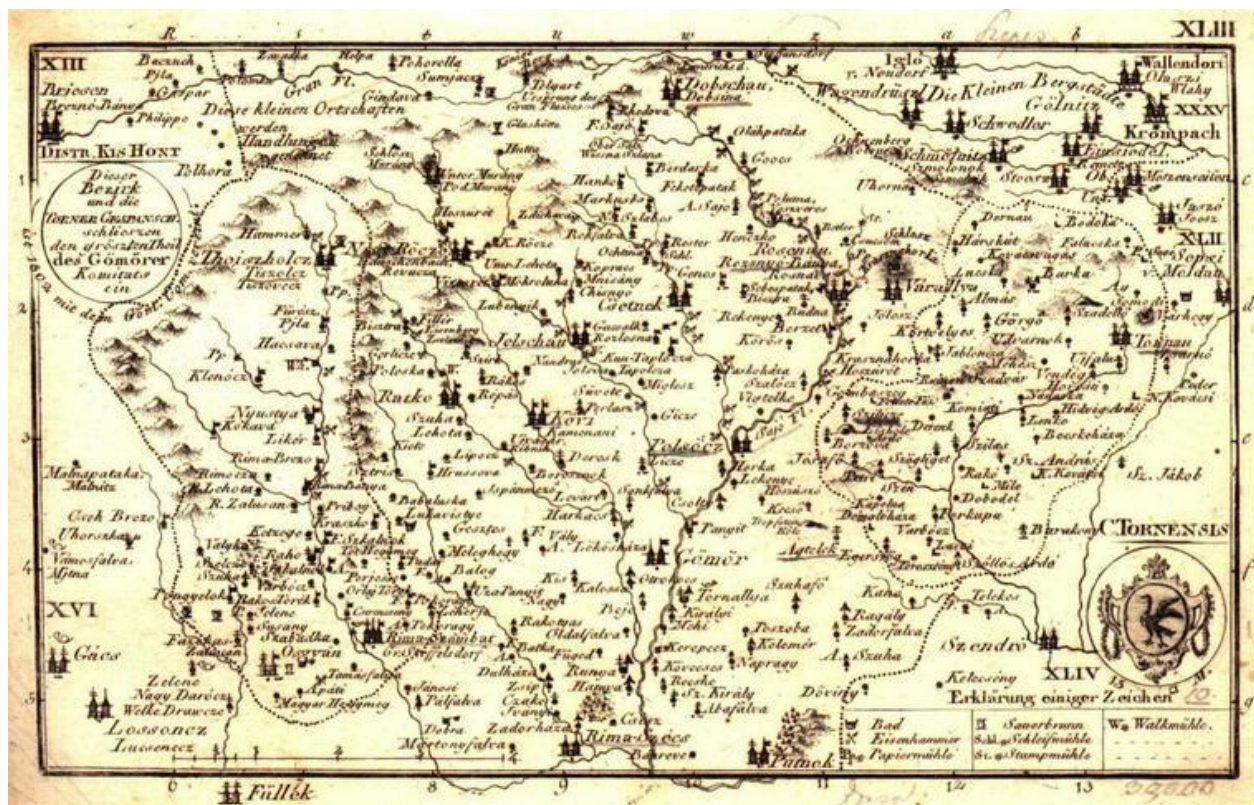
Püspöki megye: romai kath: rosnyói,
                          gör. egyesült: eperjesi
                          gör. n. egy.: budai

Egyház kerület: ágost. hitv. tiszai
                          helv. hitv.: tiszánin.

Hadfogadó kerület: Kassa

Adóhivatal: tornai

Utolsó posta: Torna”

Ahogy minket látnak...

A Zempléni Múzsá X. évfolyamának 2. számában (2010) jelent meg Sarkadi Tünde „Mindennapok az észak-magyarországi világörökségi helyszíneken” c. tanulmánya. A Hollókőt, Tokajt és az Aggteleki karsztot elemző, összehasonlító cikkből most csak az összefoglalás néhány megállapítását idézzük:

„Az Aggteleki-karszt több szempontból is speciális helyzetben van: hagyományosan elmaradott és fejletlen térségben, ahol a növekvő szociográfiai problémák erősítik az elvándorlást és a települések elnéptelenedését, ún. „üdülőfalvakká válását”. Alapvető társadalmi gondok közepette és forráshiányosan rendkívül nehéz fejlesztésről és stratégiáról gondolkodni. A karszt önkormányzati vezetői és a nemzeti park között párbeszéd sincs, nemhogy széleskörű együttműködés. A települések úgy érzik, nem vonják be őket a döntésekbe, kérdések merülnek fel a területi lehatárolással kapcsolatban is, és nincs egységes törvényi szabályozás sem. A fókuszcsoportos beszélgetések során ezek voltak a leghatározottabban megfogalmazott problémák, gátló tényezők. Mindezek nem csak társadalmi szinten, de a turisztikai mutatókban is megmutatkoznak: évről évre csökken a turisták száma (vendégéjszakák), hiszen mindösszesen egy kereskedelmi szálláshely található a karszt közelében. Látható, hogy a térség nem tudja felvenni a versenyt a távolabbi és fejlettebb térségekkel; távlatilag nagy szükség lenne a szlovák szervezetekkel és turisztikai szolgáltatókkal való együttműködésre is. A helyi idegenforgalmi marketing – a helyzetből és a szakember hiányból adódóan – nélkülözi az összefogást és a tudatos tevékenységet, a kiszámítható működést. „

Ha minden ilyen harmonikus volna (a fotó nem része a tanulmánynak)

Tanulmányi kirándulás településünkön

2010. november 23-án az Aggteleki Nemzeti Park Szállásértékesítése és Ökoturisztikai osztályának munkatársai Domán Edit vezetésével felkeresték a tájházat, a Berecz Béla által létrehozott és üzemeltetett „Nyitott színt” és a református templomot.

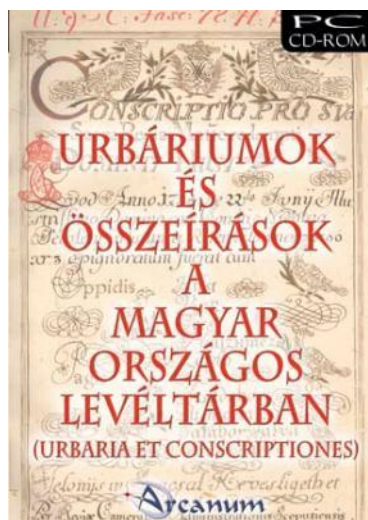
A vendégforgalmi „holt szezonban” végrehajtott akció messzemenően üdvözlendő, hiszen az ide látogatókkal személyes kapcsolatba kerülő munkatársak tájékozottsága és személyes élményeken alapuló ismeretei nagyban meghatározza az általuk végzett munka színvonalát és eredményességét. Szeretettel várjuk őket máskor is!

Az már csak öröm az örömben, hogy a Nemzeti Park vezetése a tájház és a Park közötti együttműködési megállapodást – az ismertté vált finanszírozási nehézségek miatt – visszamenőleges hatállyal felmondta.

Jósvafői vonatkozások egy 1662-es Urbariumban

Urbaria et Conscriptiones

Az „Urbaria et conscriptiones” (Urbáriumok és összeírások), a Magyar Országos Levéltár fondjai közül az egyik legismertebb. Az iratanyag 1527 és a 19. század közötti időszakban keletkezett urbáriumokból, úrbéri összeírásokból, birtok- és vagyonbecslésekből áll. Az urbáriumok a földesúr birtokát, minde-nekelőtt az ott lakó és az úrral „úrbéres” kapcsolatban álló népeket, valamint a birtokból és a népektől befolyó jövedelmeket, hasznokat vették számba. Az összeírás ebben a vonatkozásban hasonló értelmű, alkalmanként szűkebb vagy tágabb jelentésű fogalom: lehet az úrbéres népek egyszerű felsorolása, lehet a népeké és az úrbéres jövedelmeké együtt, és lehet a birtok (vagy akár vár, végvár) teljes igényű összeírása is. Az urbáriumok helyenként a paraszti közösség jogi helyzetére is kitérnek. Emellett ismertetik a bíróválasztás rendjét, szabályozzák a parasztok egymás közötti adásvételi, zálogolási, csere- és örökösödési ügyeit, a bűnügyek és perek lefolytatásának módját, meghatározzák a jobbágyok kötöttségi állapotát. Szükség esetén szólnak a közösség és a földesúr jogi kapcsolatairól, a kegyúri jogról, a községbeli egyház viszonyairól, bizonyos vallású lakók beköltözési tilalmáról stb. Eme irat-együttes a paraszti közösségek dokumentumai mellett számos olyan forrást őriz, amely a gazdaság-, társadalom-, hely-, család- és mentalitás-, sőt a politikatörténet kutatásához elengedhetetlen és fontos adalékokkal szolgál.

„Részlet az ARCANUM honlapjáról”

Jósvafő pecsétje (1627)

J Ó S V A F E Ő Portio									
Nomina Personarum	Sessio area	Fily	Equi	Bores	Vac ca	Oved	Porci	Apes	Arenda
Oláh Péter István	1	2	„	4	3	„	7	„	11
Pogány István Gergely	½	1	-	-	2	-	4	„	6
Pogány András	-	2	-	4	2	-	4	„	8
	-	-	-	-	-	-	-	„	1
Summa facir	11/2	5	-	8	7	-	15	-	26

Census: Semminémi rendbeli adót nem praestáltak. Most az praespecificált Árendát esztendőnként meghadgyák. – 26 –

Proventus: Eösszi, Tavaszi keresetibül attak meg hanem Árendáltak, mert désmát nem adnak.

Szöllő hegye vagyon ezen falunak melyből kilencedet attak, az egész Csetneki Urak számára, mostis meghadgyák az más urakét. De ezek mint hogy Árendát fizetnek abbul sem adnak Désmáth.

Malom egy vagyon két kővé forgó, melynek vámja az Csetneki Urak között azon esztendőt által is és Nadságok Számára hol egy kőből, hol több, kevesebb Búza jön.

Egyéb Usussok állapotja ezeknek is mint Szeliczieknek.

A fenti táblázat melléklet rovatában:

„Apaffiné Asszonyom számára is Felek 1 ½ Jobbágy 4.

Eöcse' Mihály EK.V.Sellér mást szolgál

A tájház vendégeknyvéből

Nagyon szép a tájház. Jobb lenne még mindig ebben a korban élni mint a mostani fogyasztói társadalomban. 2010. 08.07. Zsani

Batéból (Somogy megye) Kovács Róbert, Tóka Ildikó és Sallai Bertold látogatta meg ezt a szép kiállítást. Több ilyen szép és színvonalas tájház kellene az országba. Köszönjük! 2010. 08. 12.

Kedves Péter! Újra itt voltunk Délvidékről. A tájházad nagyon szépen rendben van tartva, mint pár évvel ezelőtt is láttuk. Nagygyörgy Zoltán, Kovács Károly, Horgos-Vajdaság, Mihályfalusi Forgon Andor 2010. 08. 25.

Zavarba ejtő bőség! Oly gazdag a gyűjtemény, hogy 3 is kitelne belőle. Néprajz, ipartörténet, barlangászat, stb. Sok tárgy gyermekkorom használati eszköze volt, örömmel láttam újra őket! A tudományos gyűjtemény lenyűgöző! Csak tisztelet és gratuláció a gyűjtőnek és fenntartónak! Szabó Dániel ny. tanár (77 éves) Hódmezővásárhely

Az egri „Dobó Katica” Nyugdíjas szervezet látogatta meg és gyönyörködött a tájházban, berendezési tárgyaiban. Sok aláírás, 2010. 09. 18.

Nagyon csodálatos a táj, a barlangok és a látnivalók. Kedvesek, segítőkészek az emberek. Tartalmas, pihentető volt a szabadságunk. Jövőre ismét meglátogatjuk a környéket. Élményekben gazdagon távozzunk. Köszönjük. 2010. 09.20-24.

Örömmel jártunk itt. A Debreceni Ref. Kollégium Általános iskolájának 4.a, és 4.b. osztálya. 2010. 10.08. Halász István

Nagyon tetszett a kiállítás és lehetséges, hogy majd még ellátogatok ide Jósvafőre. Egyik kedvenc falvaim közé tartozik ez a hely. Imádok itt lenni, csak az a baj, hogy nemsokára megyünk haza. Varga Viola 2010. 11.

Szerintem Jósvafő az egyik legszebb falu a világon. Jó hogy összegyűjtötték a régi dolgokat. Voltunk Derenken, szomorú, hogy ott semmi sem maradt. Legszívesebben én is leköltöznék ide, ez a nyugati Pesten elérhetetlen. Kár, hogy nincs már iskola (lányom szerint nem kár!). Fiam Berhidai Gergő tegnap tovább rohant Szlovákiába barlangozni, ezért nincs itt velünk. Nagyon sok szeretettel: Szenté Erika, 2010. 11. 05.

T a r t a l o m

Maucha László elhunyt

Emlékművet avatunk

Id. Görgey István: 1848 és 1849-ből – Élmények és benyomások.

Jósvafői vonatkozások egy 1662-es Urbariumban

Újabb adatok a jósvafői templom történetéhez

Hogy megértsük: a zsidó temetők jelképei

Gyermeküdültetés Jósvafőn a II. Világháború előtt

Szelcepusztai mozaik

Az aranyat érő medve

Beszélgetés Jósvafő jövőjéről

Volt egyszer egy jósvafői színjátszókör (?)

Színház-történeti érdekesség

Amikor még 705-en éltek Jósvafőn

Ahogy minket látnak...

Tanulmányi kirándulás településünkön

Távközlési kuriózum Jósvafőről

Szelelő munka közben

A tájház vendégkönyvéből

Szívesen látott vendégek

